

sancti Wenceslai
et sancte Ludmily
ave eius.

z rod
ve sv
druhé
Vojtě
svou
10. st
histor
ovšen

k nej
litera

z rod

ve sv

druhé

Vojtě

svou

10. st

histor

ovšen

Kron

datov

a ved

jichž

a slav

stano

od 12

Prologus.

1 Dominus et ter beato sancte ecclesie Dei Pragensis secundo pontifici Adalberto humillimus et omnium monachorum nec dicendus infimus frater, solo nomine Christianus, in Christo Iesu prosperis successibus ad 5 vota pollere.

Passionem beati Wenceslai simul cum ava sua beate memorie Liudmila, qui velut nova sidera lumine virtutum suarum patriam suam Bohemiam cum omni simul gente irradient, diversis compositionibus et non plenioriter disertam reperiens, dignum duxi, ut vestram sanctitudinem, qui ex eodem trahite lineam propaginis trahitis, adirem, quo ex iussione vestra simul et licentia aliquo modo eam corrigarem, vel si qua deessent, hos, qui adhuc superstites essent, senes seu religiosos quosque, qui eorum gesta vel acie oculorum hauisserent seu auditu aliorum narratione comperrissent, percontarerint atque hec adderem. Quod etiam sollicitus fui agere non iactancie cuiusdam causa, quippe cum omnimodis imperitus ^{ad} sim sermone et ab omni lepore verborum extraneus — quamvis si hec cuncta in promptu forent, moles tamen peccatum ad merita tantorum propalanda devitaret. Sed quia incepit nostre simul ^{ad} et pigricie maxime sunt, studia ^{ad} nostra, studiis scolasticorum comparata, studia esse desistunt, non desperans de venia ob enormitatem criminum, prout vires sufficerint, ex adiuvamine ipsorum sanctorum confidens, ut se res habeat, aggrediar exarare stilo.

(PROLOGUS.)

PŘEDMLUVA

Počíná se život a umučení svatého Václava a jeho babý svaté Ludmily.

Přeblženému Pánu, svaté boží církve pražské druhému biskupu Vojtěchovi bratr nejpokornější a ani názvu posledního ze všech mnichů nezasluhující, křestan toliko svým jménem Kristian, přeje v Kristu Ježíši, aby došel hojněho a šťastného splnění svých modliteb.

Shledávaje, že umučení blahoslaveného Václava a jeho babý Ludmily blahoslavené paměti, kteří jako nové hvězdy ozářují světem svých ctností vlast svou Čechy a všechn jejich lid, bylo vyličeno neúplně a v skladbách sobě odpovídajících, pokládal jsem za vhodno obrátili se k Vaší Svatosti, jenž z téhož rodu svuj původ odvozujete, abych z Vašeho rozkazu a s Vaším svolením toto líčení poněkud opravil, nebo kdyby v něm něco chybělo, abych se vyptal některých starců nebo mnichů, pokud ještě jsou na živu takoví, kteří skutky oněch světců na vlastní oči viděli nebo o nich z vypravování jiných slyšeli, a tím abych je doplnil. A nevnoval jsem se této práci z nějaké touhy po slávě, poněvadž jsem zcela neznalý výmluvnosti a veškerá krása slov je mně cizí — ačkoli, i kdyby se mi toho všeho v hojnosti dostávalo, přece by mi tla mých hříchů bránila v oslavě zásluh tak velkých světců. Jakkoli však má nedostatečnost a neschopnost je převeliká a jakkoli vzdělání mé, srovná-li se se vzděláním lidí učených, přestává být vzděláním, přece neztrácej přes nesmírnost svých vin naděje na odpustění a dívřeje v pomoc právě těchto svatých,

P. 1913
q. q. q.

Sed in primis hoc dicendum, quomodo si talium tamque precipuorum sanctorum atque ydoneorum lit. 163 30 testium Christi gleba in partibus Lutheringorum seu contineretur, insignium miraculorum virtutibus ver- dr. 35 fonis, olim gesta hec aureis, ut ita dixerim, apicibus depinxissent, responsiorum cantilenam cum anti- sv. 10 sum plurimorum menibus cenobiorum, quamvis ipsi horum similium [sanctorum] martyrum, confessorum, virginum reliquorunque sanctorum exultent possi- da 40 ducere venerabilia pignora. At nos horum carentes cunc- jic. 163 torum, hos, ut ita fatear, post Deum solos habentes, a quasi indigne tractamus eorumque de die in diem sta 55 digni virtutes videntes, veluti increduli manemus, eis servire dissimulamus. Hactenus de nostra desidia od dixisse sufficiat.

45 Nunc vos deprecor, pontifex inclite et nepos carissime, ut qui me immeritum hoc opus subire fecistis, precibus aput communem patronum iuvetis, ut qui vos meritis suis ad pontificale decus concordare statuit, dum vobis in futuro aput Christum dominum coronam glorie pro reportato lucro de creditis ovibus acquisierit, nobis saltem veniam criminum impetrare dig- netur. Vestra eciam illustri sapiencia, quod nostra fuitas insipienter ebullivit, obnixe peccatum oblitte- rari atque doctrina vestra decorari. Auctoritate eciam vestra hec eadem firmare dignemini, quo saltem per patrochiam vestram scribatur legaturque.

Huius itaque breviter prelibatis, ad gesta eadem propa- landa accingamur, tam meritis beatu martyris quam

pokusím se, pokud mé sly stačí, vypsatí události tak, jak se vskutku staly.

Ale nejprve musím říci toto: Kdyby ostatky tak vynikajících svatých a tak hodných svědků Kristových, oplývající dvě znamenitých zázraků, chovali v zemích Lotharovců nebo Karlovci anebo jiných křesťanských národů, byli by již dávno tyto události, abych tak řekl, zlatým písmem vylíčili a byli by je oslavili zpěvem responsorií a antion a výmluvnými kázánimi i stavbou mnohých klášterů, třebaže se sami mohou rádovat, že mají ctihodné ostatky těmto podobných mučedníků, vyznavačů, panen a jiných svatých. Kdežto my, kteří světců vůbec postrádáme a jen tyto dva, abych tak vyznal, po Bohu mnáme, chováme se k nim jaksi nedůstojně, a ačkoli den co den vidíme, my nehodní, divy jimi způsobené, jakoby v nevré setrváváme a jim sloužití zapomínáme. Jen tolik budíz pověděno o naši netečnosti.

Nyní Vás snažně prosím, slovutný biskupe a nejdražší synovče, poněvadž jste mne nehodného přímělk této práci, abyste mne podporoval modlitbami u společného našeho ochránce, aby on, jenž Vám dopomohl svými zásluhami dosáhnouti hodnosti biskupské, zatím co pro Vás v příštím životě získá u Krista Pána korunu slávy za užitek odevzdany ze svěřených ovcí, mně ráčil vymoci aspoň odpustění hřichů. Dále Vás naléhavě prosím, abyste svou znamenitou moudrosti zahladil na této mé práci to, co nemoudrého má pošetlost ze sebe vydala, a svou učeností abyste ji ozdobil. Také ji ráčte svým po- tvrzením opatřit, aby aspoň ve Vaší diecézi směla být opisována a čtena.

Tolik tedy krátce předeslavě, přistupme, opřírajíce se jak o zásluhy blahoslaveného mučedníka, tak o Vaše